

KRÖNIKA

Tecknen på att globaliseringen rullas tillbaka

Kay Glans

Ett tag såg det ut som vi alla skulle bli medburgare i ett vidsträckt land. När kommunistregimerna föll eller öppnade sig för privata företag öppnade McDonald's snabbt restauranger i Ryssland och Kina och blev en symbol för globaliseringen. Vi tycktes vara på väg in i det multinationella företagens era. Det är väl ett tecken i tiden att McDonald's vinst har sjunkit med nästan 30 procent sedan 2013. Detta är en allmän tendens, hävdar *The Economist* i en artikel med titeln "The Retreat of the Global Company". De globala företagens vinster minskar – med undantag för några IT-jättar – och inställningen till dem hårdnar världen över. Från att ha varit predatorer ser de multinationella företagen alltmer ut som byten. De anklagas för att ligga bakom ökad ojämlikhet och för att inte skapa

arbeten i sina hemländer. *The Economist* tror att vi går mot en mer fragmenterad och provinsiell kapitalism som kanske är mindre effektiv, men har större folklig förankring.

I en essä i *Respons* (5/2016) hävdade Magnus Christiansson att den liberala epoken nu är slut. Det är inte svårt att i vårt aktuella nummer finna indikationer på att ett större skifte är på gång. Mats Benner belyser i sitt bidrag i temasektionen hur managementindustrin började expandera kring 1980-talets slut när de nationella aktörerna och deras samförståndslösningar övergavs. När nu intresset för gränser och hinder växer krymper svängrummet för företagshjältarna – och deras uttolkare. Kajsa Asplund visar i sin efterföljande temaartikel att den psykologiska forskningens rön om organisationens roll för företagen, som komplicerar frågan om ledarskapets betydelse, sällan når ut till näringslivet. Där fortsätter man att vara individcentrerad, kanske, skulle jag vilja tillägga, för att det då också blir lättare att motivera de höga ersättningsnivåerna för företagsledare.

En annan vändning bort från globaliseringen representeras av den franske filosofen Jean-Claude Michéa, som intervjuas av Johannes Heuman. Michéa menar att dagens vänster har gjort gemensam sak med den globala kapitalismen genom att attackera allt som har med traditionella gränser att göra. Det är väl denna allians mellan liberala krafter på det ekonomiska planet och vänstern på det kulturella planet som legat till grund för de senaste decenniernas åsiktshegemoni. Den har gjort det svårt att diskutera frågor ur ett nationellt perspektiv, trots att nationen på många sätt fortsätter att vara den viktigaste referensramen och framöver kanske kommer att bli ännu viktigare.

Välkomna till ett nytt år med *Respons*! Tidskriften går nu in på sitt sjätte utgivningsår och under det kommer vi att utvidga vår digitala verksamhet. Redan nu kan man prenumerera enbart digitalt på *Respons* för 249 kr per år och fler satsningar som tillvaratar den digitala miljöns specifika möjligheter väntar längre fram.

***Kay Glans*, chefredaktör och ansvarig utgivare.**